

nului, i-a slujit regelui Ungariei ca act de justificare imediată în fața celor ce aveau dreptul să-i ceară socoteală, pentru că avansaseră subvenții bănești, anume papa Pius al II-lea și Venetia. Matei Corvin i-a transmis papei textul preținsei scrisori de trădare a lui Vlad Țepeș, text care nu s-a păstrat decât în *Comentariile* lui Enea Silvio. Venetiei, regele Ungariei i-a trimis explicațiile de rigoare, dacă nu și o altă copie a scrisorii. La 26 noiembrie 1462 solul venețian vestea conducerei republicii arestarea lui Vlad Țepeș, iar nu mult timp după aceea i se trimitea solului confirmarea primirii acestei înștiințări, precum și a unei scrisori trimise în aceeași chestiune de însuși Matei Corvin¹. Așadar, abia înapoiat din «campania» al cărei singur «succes» a fost întemnițarea domnului refugiat în Transilvania, Matei Corvin întreprinde la sfârșitul anului 1462 și la începutul celui următor o acțiune diplomatică de explicații, dacă nu chiar de justificare, față de cei care investiseră nu numai nădejdi, dar și însemnate mijloace pecuniare în această încercare de stăvilire a expansiunii otomane în Europa.

Iată de ce apariția primelor înregistrări scrise ale povestirilor despre Vlad Țepeș în aceeași perioadă în care s-au produs întemnițarea domnului muntean și campania de justificare a lui Matei Corvin nu pot fi considerate o coincidență fortuită. Apariția, la sfârșitul anului 1462 și în cursul anului 1463, a primelor texte cu relatarea faptelor lui Vlad Țepeș: *manuscrisul de la Viena*, încorporat în cronica lui Thomas Ebendorfer, *Comentariile* lui Enea Silvio Piccolomini și *Povestirea în versuri* a lui Michael Beheim² nu constituie, așadar, decât un aspect al campaniei propagandistice menite să acopere abandonarea de către regele Ungariei a acțiunii antiotomane la îndeplinirea căreia se angajase.

Cercetarea izvoarelor contemporane ne îngăduie însă să coborâm discuția din domeniul ipotezelor pe terenul mult mai solid al documentației istorice.

¹ «... casum retentionis Draguli olim voivode... circa quam rem idem serenissimus Rex etiam per suas litteras nobis scripsit» (s.n.); Nagy Iván și B. Nyáry Albert, *Magyar diplomaciai emlékek, Mátyás király korából 1458–1490*, vol. I, Budapesta, 1875, p. 172. Că senatul venețian nu s-a declarat satisfăcut de explicațiile furnizate de Matei Corvin se poate constata din instrucțiunile date la 18 aprilie 1463 — deci cinci luni după întemnițarea lui Vlad Țepeș — solului trimis la Matei Corvin. Într-adevăr, senatul venețian cerea o informare completă asupra împrejurărilor care au provocat hotărîrea lui Matei Corvin: «*Studiosus eris intelligere conditiones regni illius, et in specie volumus quod nos advises qualiter se habuit negocium Dragulli Vallachiae* (s.n.), dando nobis advisionem de illo qui impresentiarum reperitur vayvoda in partibus illis...»; *Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium*, XXII, Zagreb, 1891, p. 241.

² În versiunea lui Michael Beheim apar concomitent cele două teze fundamentale ale justificării lui Matei Corvin: înțelegerea lui Vlad Țepeș cu turcii și cruzimile comise de el. Cea mai mare parte a poemului este consacrată expunerii cruzimilor lui Țepeș (primele 950 versuri); a doua parte (ultima sută de versuri) expune trădarea și arestarea domnului muntean.

În mintea lui Vlad incolțește ideea înțelegerii cu Mahomed al II-lea, căruia îi trimite o solie; propunerea sa este acceptată de sultan, din partea căruia obține iertarea, cu condiția prinderii și predării lui Matei Corvin:

«Ich will versuchen, ob es döcht,
«das ich sein huld erwerben mocht»,
also (ge)dacht der fraiser.

Er schickt sein potschafft da zu hant
dar er denselben haiden vant,
disem türkischen kaiser

Liess er sagen die mere:
welt er in nemen zu genat
und im vergeben solche tat,
misshandlung und swere

Dy er wider in het getan,
daz welt er in er gegen schan
und allez pringen wider:

Kung Matiasch von Ungarn her
und auch sein pesten ret, welt er
pringen und richten nider

Und geben in sein hande,
der Türk im widerumb enpot:
tet er das, so het er genat
seiner schuld allersande».

(G. C. Conduratu, *op. cit.*, p. 53).